

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก

ด้วยข้าพเจ้า นางสาว ทิพย์วรรณ หลวงวงศ์ ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตร “การจำแนกประเภทที่ดินและการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชันเกิน ๓๕ % ” วันที่ ๘ - ๑๘ ก.พ.๖๘ เป็นเวลา ๙ วัน ณ ระบบการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ฯ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์

๑.๑ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

๑.๒ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปสื่อสาร และถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้อื่นได้

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ฯ มีดังนี้

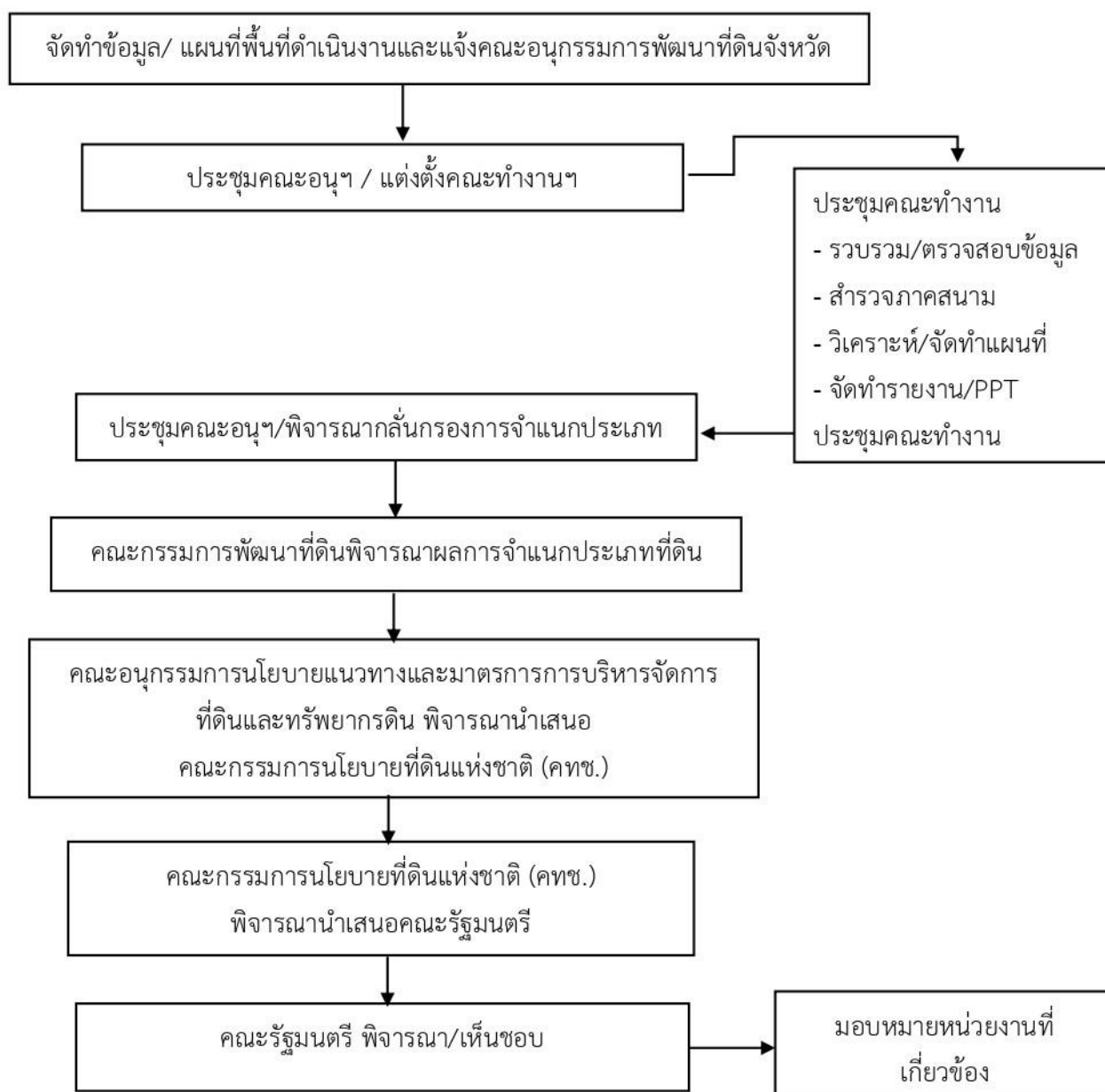
๒.๑ การจำแนกประเภทที่ดิน

การสำรวจจำแนกประเภทที่ดินในระยะแรก (ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ - ๒๕๐๙) มีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาพื้นที่ป่าไม้ไว้ เป็นสมบัติของชาติให้ได้ร้อยละ ๕๐ ของเนื้อที่ประเทศไทย พื้นที่ดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน เนื้อที่ประมาณ ๒๐๖ ล้านไร่ เป็นพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๑๓๔ ล้านไร่ และที่จัดสรร ประมาณ ๓๒ ล้านไร่ การสำรวจจำแนกประเภทที่ดินระยะที่ ๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ - พ.ศ. ๒๕๓๐ มีหลักสำคัญคือ ให้สำรวจจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ อุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เนื้อที่ประมาณ ๓๐ ล้านไร่ มีหลักเกณฑ์การพิจารณาการจำแนกประเภทที่ดินของคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ดังนี้

พื้นที่ซึ่งจะต้องรักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร	พื้นที่ป่าไม้ถาวรซึ่งสมควรจำแนกออกเป็นที่ทำกินและใช้ประโยชน์อื่นๆ
๑) มีสภาพเป็นป่าไม้ ๒) ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ชั้น ๑, ๒ หรือ ชั้น ๓ ที่ความลึกของดินน้อยกว่า ๕๐ ซม. ๓) หน่วยงานหรือโครงการกรมป่าไม้ ๔) ดินไม่สามารถใช้ในทางเกษตรกรรมได้ ๕) เกาะ ภูเขา หรือพื้นที่ซึ่งมีความลาดชันเกิน ๓๕ % ๖) ป่าชายทะเล, ป่าชายเลน, ป่าที่เกาะ ๗) ป่าที่เป็นเกาะและไม่มีเอกสารสิทธิ์ ๘) ป่าชายเลน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๓๐	๑) เหมาะแก่การเกษตร ซึ่งถือครองและทำประโยชน์แล้ว ๒) ที่สาธารณประโยชน์ ๓) ที่ของหน่วยราชการ ๔) เขตห้ามล่าสัตว์ ที่ราษฎรมี น.ส. ๓ ถือครองอยู่แล้ว ๕) มีสภาพป่า เนื้อที่ไม่เกิน ๕๐๐ ไร่ ให้จำแนกออกเป็นป่าชุมชน เว้นแต่ กรณีที่มีพื้นที่ติดต่อกับป่าสงวนแห่งชาติอุทยานแห่งชาติเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรืออยู่ในเขตพื้นที่ป่าโครงการฯ ที่ให้สัมปทานทำไม้

ผลการดำเนินการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน ๑. เก็บเป็นพื้นที่ป่าไม้ถาวรเนื้อที่ประมาณ ๑๐.๖๕ ล้านไร่ (มอบกรมป่าไม้รับไปดำเนินการ) ๒. อยู่ในเขตป่าสงวนฯ และอุทยานฯ เนื้อที่ประมาณ ๗.๖๔ ล้านไร่ ๓. จำแนกออกจากป่าไม้ถาวรเพื่อเป็นที่ทำกินของราษฎรหรือเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น เนื้อที่ประมาณ ๑๑.๗ ล้านไร่

ปัจจุบันมีป่าไม้ถาวร ๖๘ จังหวัด (ไม่มีป่าไม้ถาวร ๙ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ สมุทรสงคราม นครปฐม พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง และสิงห์บุรี) เนื้อที่ประมาณ ๑๖๔.๔๘ ล้านไร่ ซ้อนทับกับเขตสงวนประมาณ ๑๔๗.๕๓ ล้านไร่ กรมมีมติให้เก็บรักษาไว้เป็นป่าไม้ถาวร (มอบกรมป่าไม้) ประมาณ ๑๐.๖๕ ล้านไร่ กรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลด้วยโปรแกรมสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ พบว่าปัจจุบันยังมีพื้นที่ป่าไม้ถาวร นอกเขตป่าสงวนแห่งชาติเขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า รวมเนื้อที่ประมาณ ๖.๓ ล้านไร่ ๖๖ จังหวัด โดยเบื้องต้นพบว่าเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๗๕ ไม่มีสภาพเป็นป่าไม้แล้ว ส่วนเนื้อที่ประมาณร้อยละ ๒๕ ยังคงมีสภาพเป็นป่าไม้ ซึ่งคณะกรรมการนโยบาย แนวทาง และมาตรการการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน มีมติมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมพัฒนาที่ดิน ดำเนินการสำรวจข้อมูลที่ดินพื้นที่ป่าไม้ถาวรนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เนื้อที่ประมาณ ๖.๓ ล้านไร่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานโครงการฯ ดังนี้

๒.๒ การตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีเฉพาะราย

กรมพัฒนาที่ดิน โดย สสผ. ส่วนใหญ่จะเป็นสำนักงานที่ดินที่ราษฎรยื่นขอโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ซึ่งเป็นการดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๔๓ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกความตามในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งต้องใช้ผลการตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวรประกอบการพิจารณา นอกจากการขอออกโฉนดหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ของสำนักงานที่ดินแล้ว ยังมีบางหน่วยงานที่ต้องการเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ถาวรจะต้องมีการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในพื้นที่ป่าไม้ถาวรก่อน โดยขออนุญาตกับกรมป่าไม้จึงต้องมีการตรวจสอบก่อนว่า พื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตป่าไม้ถาวรหรือไม่

เอกสารหลักฐานที่ต้องส่งให้กรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบแนวเขตป่าไม้ถาวร กรณีหมายตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบบนสำเนาแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ต้องเป็นแผนที่ลำดับชุด L7017 พร้อมระบุลำดับชุดและเลขระวางของแผนที่ ต้องมีค่าพิกัดกริดทางเหนือและทางตะวันออกชัดเจนทั้ง ๒ แกน รูปแปลงที่หมายมาในแผนที่ต้องเป็นวงรอบปิด (Polygon) รูปแปลงต้องหมายมาอย่างชัดเจน เมื่อตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารแล้วให้เซ็นรับรองสำเนา เส้นกริดที่ปรากฏอยู่บนแผนที่ต้องมีเพียงชุดเดียว คือ เส้นกริดของแผนที่ภูมิประเทศเท่านั้นหากต้องการความถูกต้องและแม่นยำในตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบให้ส่งเอกสารหลักฐาน ได้แก่ ๑.แบบคำนวณเนื้อที่ ร.ว. ๒๕จ. ระบุดำพิกัดฉาก UTM พื้นหลักฐานอ้างอิง Indian 1975 เมื่อตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารแล้วให้เซ็นรับรองสำเนา และค่าพิกัดต้องไม่เป็นค่าพิกัดศูนย์ลอย ๒.สำเนารูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) ระบุดำพิกัดฉาก UTM พื้นหลักฐานอ้างอิง Indian 1975 ให้ครอบคลุมแปลงที่ดินจำนวน ๔ จุดหรืออย่างน้อย ๒ จุดในมุมทแยง (มุมขวาบน-มุมซ้ายล่างหรือมุมซ้ายบน-มุมขวาล่าง) ตัวเลขมีความชัดเจน มีจุดตัดของค่าพิกัดอย่างน้อย ๔ มุม เมื่อตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารต้องรับรองสำเนา

การรายงานผลการตรวจสอบเอกสารที่แจ้งผลการตรวจสอบประกอบด้วย ๑. แผนที่ตรวจสอบการจำแนกที่ดินจะประกอบไปด้วยรูปแปลงที่ขอให้ตรวจสอบและแผนที่แสดงการจำแนกประเภทที่ดินในบริเวณแปลงที่ขอให้ตรวจสอบพร้อมเครื่องหมายแผนที่ซึ่งแผนที่ตรวจสอบการจำแนกประเภทที่ดินจะมี ๒ มาตราส่วนคือ ๑:๕๐,๐๐๐ และ ๑:๔,๐๐๐ ๒.หนังสือรายงานผลการตรวจสอบ กรณีเป็นหน่วยงานภายใน เช่น สฟข. สฟด. จะเป็นบันทึกข้อความหากเป็นหน่วยงานภายนอก เช่น กรมที่ดินจะเป็นหนังสือครุฑ รูปแบบการรายงานผลการตรวจสอบสสผ.ดำเนินการตรวจสอบตำแหน่งที่ร้องขอตามเอกสารหลักฐาน ๔ ประเภทได้แก่ ๑. ตำแหน่งที่หมายมาในแผนที่มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ที่แนบมา ๒. ตำแหน่งจากข้อมูลค่าพิกัดที่ระบุครอบคลุมแปลงที่ดินในสำเนารูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙)/ร.ว.๒๕จ. ที่แนบมา ๓. ตำแหน่งจากข้อมูลค่าพิกัดที่แจ้งไว้ในสำเนาแบบคำนวณเนื้อที่ (ร.ว.๒๕จ.) ตำแหน่งจากข้อมูลค่าพิกัดที่แนบมา ๔. ตำแหน่งที่หมายมาในสำเนาแผนที่ที่แนบมา ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบมี ๒ ประเภท ถ้าเป็นตำแหน่งที่หมายมาใช้คำว่าตำแหน่งที่หมายมา หากเป็นค่าพิกัดใช้คำว่า “ข้อมูลค่าพิกัดที่ส่งมา” แล้วรายงานผลว่าแปลงที่ขอตรวจสอบอยู่ในพื้นที่ประเภทใดโดยแบ่งเป็น ๒ พื้นที่หลักคือ แปลงที่ขอตรวจสอบอยู่ในพื้นที่ประเภทเดียวได้แก่อยู่ในพื้นที่ป่าหรืออยู่ในพื้นที่ที่ไม่ใช่ป่าไม้ และแปลงที่ขอตรวจสอบอยู่ในหลายพื้นที่

๒.๓ การตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่ มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ มีมติให้กำหนดคำนิยามของคำว่า ที่เขา และที่ภูเขา ดังนี้ ที่เขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) น้อยกว่า ๖๐๐ เมตร ที่ภูเขา หมายถึง ส่วนของพื้นที่ที่สูงจากบริเวณรอบๆ (Surrounding) ตั้งแต่ ๖๐๐ เมตรขึ้นไป โดยมีข้อเสนอนี้ให้กรมพัฒนาที่ดินนำเอาคำนิยาม ความหมาย และหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปกำหนด ที่เขา ที่ภูเขาลงในแผนที่ภูมิประเทศของกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ส่วนการตรวจสอบสภาพพื้นที่จริง ควรมีคณะกรรมการพิจารณาตรวจสอบประกอบขอบเขตที่ปรากฏในแผนที่ซึ่งกรมพัฒนาที่ดินกำหนดไว้

หลักฐานที่ต้องส่งให้กรมพัฒนาที่ดินใช้ประกอบการพิจารณาตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % ได้แก่ ๑. สำเนาแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน ๑:๕๐,๐๐๐ ลำดับชุด L7017 ของกรมแผนที่ทหารต้องลงที่หมายแสดงขอบเขตหรือรูปแปลงที่ดินที่ขอให้ตรวจสอบให้ชัดเจนพร้อมระบุหมายเลขระวางแผนที่และตัวเลขกำกับเส้นขอบระวาง

แผนที่และแผนที่ต้องไม่มีการย่อขยาย ๒.เอกสารแนบประกอบการพิจารณา เช่น สำเนารูปแผนที่กระดาษบาง (ร.ว. ๙) พร้อมค่าพิกัดครอบคลุมแปลงที่ขอให้ตรวจสอบครบทั้ง ๔ มุมซึ่งตัวเลขและจุดตัดกริดต้องมีความชัดเจน แบบคำนวณเนื้อที่ หรือ ร.ว.๒๕จ.จับค่าพิกัดจากการสำรวจรังวัดรอบรูปแปลงที่ดินในระบบพิกัดฉาก UTM พื้นหลักฐาน Indian 1975 โดยระบบพิกัดในเอกสารด้วย ๓. เอกสารที่อ้างถึงหรือหลักฐานทางที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ค.๓ ก.ส.น.๕ ส.ค.๑ ฯลฯ ถ้ามีการอ้างควรแนบเอกสารส่งมาด้วย ๔.การรับรองสำเนาเอกสารที่ส่งมาให้ตรวจสอบต้องมีการรับรองสำเนาของเอกสารทุกฉบับด้วยลายเซ็นจริงหมึกสีน้ำเงินของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ส่งมาให้ตรวจสอบ

การรายงานผลการตรวจสอบ แบ่งออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่ การคืนเรื่อง แบ่งเป็น ๒ กรณี คือ

๑. เอกสารประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน ไม่ถูกต้อง เช่น แผนที่ภูมิประเทศ มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหาร มีการย่อ-ขยาย แบบร.ว. ๙ ไม่มีค่าพิกัดครอบคลุมแปลง และเอกสารไม่เซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง และกรณีที่ ๒ ตำแหน่งที่ขอให้ตรวจสอบในแผนที่ภูมิ มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐ ของกรมแผนที่ทหารไม่สอดคล้องกับรูปแปลง ร.ว. ๙ หรือ ร.ว. ๒๕จ. การแจ้งผลการตรวจสอบ กรมพัฒนาที่ดินจะแจ้งผลการตรวจสอบเฉพาะบริเวณที่ขอให้ตรวจสอบเท่านั้น โดยจะแจ้งผลการตรวจสอบความลาดชันเกินและไม่เกิน ๓๕ % ทั้งในเขตเขาและนอกเขตเขา ซึ่งมีการกำหนดคำอธิบายสัญลักษณ์ ดังนี้ ๑ สีแดงหมายถึงเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขาที่มีความลาดชันเกิน ๓๕ % ๒ สีม่วงหมายถึงเป็นพื้นที่ที่อยู่ในเขตเขาที่มีความลาดชันไม่เกิน ๓๕ % ๓ สีเหลืองหมายถึงเป็นพื้นที่อยู่นอกเขตเขาที่มีความลาดชันไม่ถึง ๓๕ % ๔ สีน้ำตาลหมายถึงเป็นพื้นที่อยู่นอกเขตเขาที่มีความลาดชันเกิน ๓๕ % เอกสารที่จัดส่งให้ประกอบด้วยหนังสือแจ้งผลและแผนที่แสดงผลการตรวจสอบ

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ของตนเอง ได้แก่

ได้รับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำแนกประเภทที่ดิน ขั้นตอนการปฏิบัติงาน สถานการณ์ ปัจจุบัน มติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการกิจของกรมพัฒนาที่ดินในด้านการตรวจสอบแนวเขต ป่าไม้ถาวร ตามมติคณะรัฐมนตรี และการตรวจสอบพื้นที่ความลาดชัน ๓๕ % และพื้นที่เขา ภูเขา โดยใช้แผนที่มาตรฐาน ๑:๕๐,๐๐๐

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

ใช้ในการปฏิบัติงานสำรวจจำแนกประเภทที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ถาวรและพื้นที่ป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ เพื่อเสนอคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด

๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

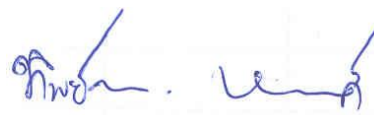
เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน อาจเกิดข้อพิพาทระหว่างเจ้าหน้าที่และเจ้าของที่ดิน ระหว่างปฏิบัติงานได้

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล

ที่ปรึกษาด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ลงชื่อ)

(นางสาวทิพย์วรรณ หลวงวงศ์)

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ